

งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ในเขตศึกษา 12

นายจิระ สิทธิ

003313

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

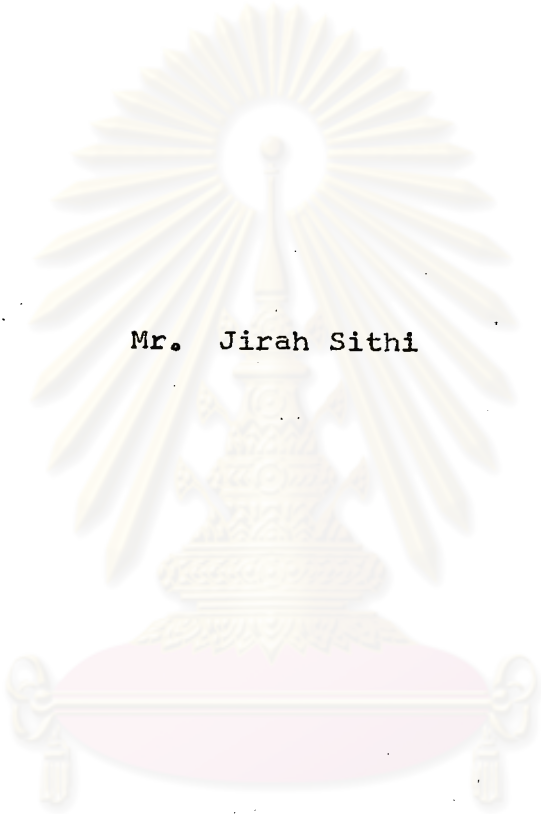
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF SECONDARY SCHOOLS
IN THE TWELFTH EDUCATIONAL REGION

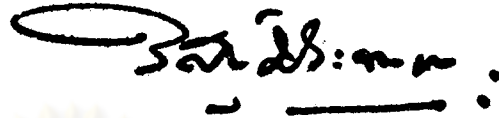
Mr. Jirah Sithi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1976

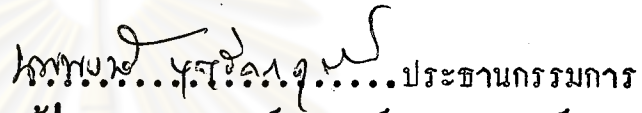
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

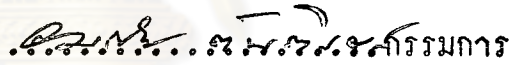
คณบดี

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอค)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมฆ)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมฆ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขต
การศึกษา 12

โดย นายจิระ สิทธิ

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 12

ชื่อ นายจิระ สิทธิ แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2519

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตศึกษา 12
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 12 โดยเฉพาะงานคํานวณวิชาการ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและบริการต่าง ๆ งานคํานวณความสัมพันธ์กับชุมชน
3. เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหาร และปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม ตลอดจนศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ประชากรที่ตอบแบบสอบถามมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง พร้อมกันนั้นได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้บริหารในกลุ่มตัวอย่างด้วย ส่วนแบบสอบถามของนักวิชาการและประชาชนส่งกลับให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ แบบสอบถามแจกไปทั้งสิ้น 394 ฉบับ ได้รับคืนมา 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.13 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อคำถาม และแต่ละประเภทของงาน และหา

ค่าเฉลี่ย (X̄) ผลสรุปของงานทั้ง 5 ประเภท จากความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา อาศัยหลักเกณฑ์ตามระเบียบงานของกรมสามัญศึกษา และหลักการแบ่งหน่วยงานของทฤษฎีการจัดองค์การ ส่วนใหญ่เป็นสายบังคับบัญชาสายเดียว ขึ้นตรงต่อครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ มีโรงเรียนส่วนน้อยที่จัดแบบมีหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่ปรึกษา มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โรงเรียนส่วนมากไม่ได้จัดทำแผนภูมิการบริหารงาน ตลอดจนทำคำบรรยายลักษณะงานไว้

2. โรงเรียนมัศึกษามีการปฏิบัติงานด้านธุรการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบุคคล ด้านกิจการนักเรียน ด้านวิชาการ อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

การปฏิบัติงานบริหารการศึกษาดังกล่าว เมื่อเรียงลำดับจากอันดับหนึ่งถึงอันดับสุดท้ายได้ดังนี้ งานบริหารด้านธุรการฯ งานบริหารบุคคล งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารวิชาการ และงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

3. เกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายกัน เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนยึดหลักการจัดสายงานแบบเดียวกันตามที่กล่าวในข้อ 1

4. ปัญหาการบริหารงานทั้ง 5 ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 12 เนื่องจากการบริหารงานของผู้บริหารนั่นเอง

3

responded by three groups of population: administrators, teachers, and persons related to the administration of the secondary school. Administrators were observed, interviewed and provided with the questionnaires by the researcher. The questionnaires responded by the teachers and the people were sent back by post. A total of 394 questionnaires were distributed, and 363 or 92.13 percent were responded. Data were analyzed by percentages and mean (\bar{X})

Findings of the Research

1. The organization of the administrative structure in secondary schools is accordance with the policy of the Department of General Education, and principles in job distribution of organization theory. Most schools employ the "line" from organization and controlled by the principals. Some have "line" and "staff" form. However, the principals have the highest administrative power in decision makings. There were no organization charts and job descriptions in most of the schools.

2. Tasks concerning school business-finance, and service management is rather median level; the area of personnel administration, student activity, and academic indicated rather low level. According to the task concerning school-community relation administration, all groups of the population reported that the schools have done very low level. The mentioned educational administrative tasks can be listed in series of importance as follow: school business-finance, and service; personnel adminis-

tration, student activity, academic, and school-community relations respectively.

3. Task concerning educational administration, most schools face the similar problems as a result of the administrators used the same principles mentioned before.

4. Five tasks of educational administrative problems of secondary schools in the twelfth region are Similar.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย งานจึงบรรลุเป้าหมายโดยความเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย ได้ทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจให้พวกเราตลอดเวลา แม้จะเป็นวันหยุดพักผ่อน เสาร์-อาทิตย์ หรือเวลาใดล่วงเลยก็ขึ้นไปเพียงใด ท่านก็ยังไม่ว้อท้ออันเป็นที่ประทับใจของพวกเราผู้รวมโครงการวิจัยงานบริหารมัธยมศึกษา เป็นอย่างยิ่ง

ท่านอาจารย์ ดร. อมรชัย ศันติเมธ ได้เป็นที่ปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ สำนวน และปรับปรุงงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภิญโญ สาขท ได้กรุณาตรวจแก้แบบสอบถามเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกใช้ในสนาม และท่านเป็นผู้แนะนำให้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมัธยมศึกษา

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ท่านอาจารย์ ประยุทธ์ พหารแก้ว ได้กรุณาออกหนังสือราชการขอความร่วมมือจากโรงเรียนต่าง ๆ ให้อำนวยความสะดวกเรื่องการตอบแบบสอบถาม และ อาจารย์ สุรชัย ชินโย แห่งกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เอื้อเฟื้อเรื่องตำราอ้างอิงต่าง ๆ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วย และประชาชนในเขตศึกษา 12 ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยไมตรีจิตอันสูง อีกท่านหนึ่งที่ลืมไม่ได้คือ ท่านอาจารย์ ดร. ศรีสง่า วรรณสุต ได้ช่วยตรวจแก้ปรับปรุงแบบฟอร์มจนถูกต้องสมบูรณ์

ด้วยความเอื้อเฟื้อและอนุเคราะห์จากบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวมา งานวิจัยนี้จึงสำเร็จลงด้วยความเรียบร้อยเป็นอันดี ผู้วิจัยขอจารึกไว้ด้วยความเคารพยิ่ง

จิระ สิทธิ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการภาพประกอบ	๕
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
2. ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การจัดองค์การและโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียน...	12
งานบริหารการศึกษาของผู้บริหารการศึกษา	21
งานบริหารการศึกษา	
3. การดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	40
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	40
ประชากรและตัวอย่าง	40

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การสร้างแบบสอบถาม	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การเสนอข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ประเภท และขนาดของโรงเรียน	48
การจัดองค์การและโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	
งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา	
ปัญหาโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา...	
ปัญหาในการบริหารงานทั้ง 5 ประเภท	
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	71
สรุปผลการวิจัย...	72
อภิปรายผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก.	94
ภาคผนวก ข.	130
ประวัติการศึกษา	132

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. ประมาณจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษา (สายสามัญ) ทั่วประเทศ ระหว่างปีการศึกษา 2519 - 2523	3
2. แสดงจำนวนข้อทดสอบในแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม	44
3. แสดงจำนวนแบบสอบถาม จำนวนตามประเภท	46
4. แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร จำแนกตาม ตำแหน่ง, วุฒิต่างวิชาชีพ และเพศ	49
5. แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการชาย หญิง จำแนก ตามอายุ อายุราชการ และวุฒิต่างวิชาชีพ	51
6. แสดงการร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน ชาย หญิง จำแนกประเภทตามอายุและอาชีพ	53
7. แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและ ประเภทของงานบริหาร	62
8. แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับพฤติกรรม ของผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามประเภทของงานบริหาร ...	64
9. แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของประชาชน 5 ประเภท ของโรงเรียน	65
10. สรุปงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิด เห็นของประชากรทั้ง 3 ประเภท	76
11. งานบริหารการศึกษาด้านวิชาการ ตามความเห็นของผู้บริหาร	130
12. งานบริหารการศึกษาด้านบุคคล ตามความเห็นของผู้บริหาร ...	136
13. งานบริหารการศึกษาด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของ ผู้บริหาร	140

14. งานบริหารการศึกษาด้านธุรการ การเงินและบริการ ตาม ความเห็นของผู้บริหาร	144
15. งานบริหารการศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็น ของผู้บริหาร... .. .	148,
16. งานบริหารการศึกษาด้านวิชาการ ตามความเห็นของนักวิชา- การ	152
17. งานบริหารการศึกษาด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของ นักวิชาการ	159
18. งานบริหารการศึกษาด้านธุรการ การเงิน และบริการ ตาม ความเห็นของนักวิชาการ	164
19. งานบริหารการศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็น ของนักวิชาการ	166
20. งานบริหารการศึกษาด้านวิชาการ ตามความเห็นของ ประชาชน	170
21. งานบริหารการศึกษาด้านบุคคล ตามความเห็นของประชาชน	172
22. งานบริหารการศึกษาด้านกิจการนักเรียน ตามความเห็นของ ประชาชน	173
23. การบริหารโรงเรียนด้านธุรการ การเงิน และบริการ ตาม ความเห็นของประชาชน... .. .	76
24. งานบริหารการศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความเห็น ของประชาชน	178

รายการรูปประกอบ

รูปที่

หน้า

1. Major Function of the School Operation	23
2. แสดงการจัดระบบโครงสร้างการบริหารตามระบบเดิม... ..	56
3. แสดงการจัดระบบงานในองค์การขนาดกลาง	58
4. แสดงโครงสร้างระบบบริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่	60
5. แผนภูมิระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา	80
6. แผนภูมิเสนอแนะระบบบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา	82

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย